

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 158

van **LEO PIETERS**

datum: 25 november 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GRUP Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter - Compensatie voor verlies aan landbouwgronden

In haar beleidsnota 2019-2024 stelde de minister van Landbouw dat “onze Vlaamse land- en tuinbouw kan gezien worden als fundament van ons agrovoedingssysteem en motor van ons voedselsysteem”. Nog volgens de minister is de toegang tot grond echter een van de grote knelpunten in Vlaanderen daar “de beschikbaarheid en toegang tot grond essentieel zijn voor het duurzaam voortbestaan van de Vlaamse landbouwbedrijven”.

Daarbij aansluitend stelde de minister van Omgeving in haar beleidsnota 2019-2024 dat zij er samen met haar collega-minister van Landbouw zorg voor zal dragen dat “onze Vlaamse landbouwgebieden structureel bij blijven dragen aan het verbeteren van de omgevingskwaliteit en het leveren van ecosysteemdiensten”.

Via mijn schriftelijke vraag nr. 829 van 2 juli 2020 wees ik de minister van Omgeving er reeds op dat ingevolge het door haar uitgevaardigde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) ‘Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter’, op bepaalde plaatsen in deze vallei de voor landbouw bestemde gronden volledig zullen verdwijnen om plaats te maken voor gronden met bestemming ‘natuur’. Daardoor is het duurzaam voortbestaan van een aantal landbouwbedrijven in de regio zeer ernstig bedreigd.

Bovendien blijkt uit het antwoord van de minister van Omgeving op deze vraag dat zij niet bereid is om over te gaan tot onteigening met marktconforme vergoeding voor de eigenaars van de gronden die hun landbouwbestemming verliezen. In het GRUP opteert de minister van Omgeving voor een kapitaalschade- en gebruikerscompensatie, die echter niet automatisch wordt toegekend aan de getroffen landbouwers en eigenaars, maar binnen het jaar na de inwerkingtreding van het plan door hen dient te worden aangevraagd. Bovendien is de toekenning van deze compensatie aan zeer strikte voorwaarden onderworpen, waardoor een aantal eigenaars in dat gebied zonder enige vergoeding dreigen achter te blijven met quasi waardeloze gronden die voortaan de bestemming ‘natuur’ hebben gekregen, en krijgen eigenaars die alsnog in aanmerking komen slechts ten hoogste 80% van de waardevermindering van hun grond vergoed.

Eigenaars en landbouwers zijn bijgevolg deels overgeleverd aan de goodwill van de overheid om een compensatie te krijgen en hebben daardoor geen zekerheid dat hun landbouwbedrijf na de inwerkingtreding van het plan nog zal kunnen overleven. Landbouwbedrijven die nog maar pas een nieuwe omgevingsvergunning kregen en in die

optiek zware investeringen hebben gedaan, staan daardoor bovendien met de rug tegen de muur.

Ook hobbylandbouwers die hun spaarcenten in een in dat gebied gelegen stukje landbouwgrond investeerden en volledig buiten de voorziene compensatieregeling vallen, zullen bij omzetting van hun gronden naar bestemming 'natuur' hun spaarcenten volledig zien verdampen. Niemand zal immers geïnteresseerd zijn om nog ooit hun gronden met nieuwe bestemming 'natuur' aan te kopen aan de prijs die men in deze regio voor landbouwgrond betaalt.

1. Acht de minister van Landbouw die gang van zaken in het GRUP 'Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter' verenigbaar met het door haar aangekondigde landbouwbeleid?

Zo niet, welke stappen zal ze ondernemen om het GRUP alsnog bij te (laten) sturen teneinde het GRUP in overeenstemming te brengen met haar landbouwbeleid?

Zo ja, waarom?

2. Steunt de minister van Landbouw al dan niet de beslissing van de minister van Omgeving om in dat GRUP niet over te gaan tot onteigening van de getroffen landbouwgronden aan marktconforme prijzen, maar enkel in een kapitaalschade- en gebruikerscompensatie te voorzien, een compensatie die echter niet automatisch wordt toegekend en die mogelijk zelfs niet alle getroffen landbouwers en grondeigenaars zullen kunnen genieten?

Zo niet, welke stappen zal ze ondernemen om de in het GRUP op dit ogenblik voorziene compensatieregeling voor de omvorming van gronden met bestemming landbouw naar bestemming 'natuur' alsnog bij te (laten) sturen zodat alle getroffen eigenaars van landbouwgronden een correcte en volledige vergoeding kunnen genieten, en de leefbaarheid van hun overblijvende landbouwbedrijven in dit gebied alsnog verzekerd wordt?

Zo ja, waarom?

3. a) Hoeveel ha gronden met bestemming landbouw zullen ingevolge de uitvoering van dat GRUP deze bestemming verliezen?
- b) Wordt dat verlies elders gecompenseerd met een herbestemming van gronden die op dit ogenblik een andere bestemming dan landbouw hebben naar de bestemming 'landbouw'?

Zo niet, waarom niet?

Zo ja, hoeveel ha grond zal desgevallend herbestemd worden tot landbouw? Graag een overzicht in welke gemeenten en binnen welke termijn de compensatieherbestemming zal plaatsvinden.

4. Is het belang van de landbouwers voortaan tijdens deze legislatuur ondergeschikt aan de realisatie van habitat- en natuurdoelstellingen? Graag een individueel standpunt wat betreft voormelde vraag van zowel de minister van Omgeving als van de minister van Landbouw.

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (158), Zuhair Demir (279).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 158 van 25 november 2020

van **LEO PIETERS**

1-2. Een verlies aan landbouwgronden heeft steeds een belangrijke impact voor de betrokken landbouwers. Het is dan ook belangrijk dat de besluitvorming zeer zorgvuldig, weloverwogen en met overleg en inspraak tot stand komt en er een flankerend beleid is. Dit is hier, volgens de informatie waar ik over beschik, het geval.

Zoals collega Demir in het antwoord op schriftelijke vraag nr. 829 heeft aangegeven is de impact op de landbouwsector immers voorafgaandelijk bekeken in een landbouwimpactstudie (LIS), waarbij op planniveau de verschillende alternatieven en scenario's qua impact op de landbouwsector zijn vergeleken. De LIS kaderde in de plan-MER, waarbij de Vlaamse Regering op 23 december 2016 een voorkeursalternatief heeft vastgelegd.

In 2018-2019 is er door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een Landbouweffectenrapport (LER) opgesteld, waarbij de effecten op het niveau van de individuele bedrijven onderzocht. Hiervoor zijn de betrokken landbouwers bevraagd en is gekeken naar de verschillende opties om de effecten voor de bedrijven te temperen. De resultaten van de LER zijn eveneens met de landbouwers besproken. De verschillende stappen zijn telkens besproken in een thematische werkgroep Landbouw waar o.m. de landbouworganisaties deel uitmaken.

Wat het flankerend beleid betreft is hier niet alleen het vergoedingensysteem voor planologische bestemmingswijzigingen (gebruikerscompensatie en kapitaalschadevergoeding) maar ook het flankerend landbouwbeleid Sigma van toepassing. Het flankerend beleid voor de beroepslandbouw omvat compenserende maatregelen zoals een grondenbank voor ruilgrond, wijkersstimuli, ontpachtingsvergoeding en wederbeleggingsvergoeding.

De Vlaamse Regering heeft al op 23 december 2016 beslist in te zetten op het flankerend beleid in kader van Sigma en niet het volledige plangebied te onteigenen.

3.
 - a. Volgens het ontwerp-GRUP, zoals voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering, zal 978 ha de landbouwbestemming verliezen.
 - b. Ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt in uitvoering het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het verlies aan landbouwareaal binnen dit GRUP wordt niet één op één planologisch gecompenseerd, gelet op de ruimtebalans van het RSV en de in het regeerakkoord geformuleerde beleidsdoelstellingen.
4. Het belang van landbouwers primeert niet op en is evenzeer niet ondergeschikt aan de realisatie van habitat- en natuurdoelstellingen. Het beleid van de Vlaamse Regering, zoals het in het regeerakkoord en de diverse beleidsnota's is weergegeven is geen of/of, maar een en/en verhaal. Een ruimtelijk plan wordt steeds opgemaakt op basis van ruimtelijke doelstellingen en een afweging van alle belangen, waaronder ook die van landbouw en natuur. Het belang van de landbouwers is voor dit plan dus op een zorgvuldige manier afgewogen en onderzocht, zoals in het antwoord op uw vraag nr. 829 van 2 juli 2020 reeds uitgebreid werd uiteengezet.